

Van de Voorzitter

“Hoewel het nog steeds zomer is (de zon staat op het moment van schrijven nog steeds op zijn hoogste punt aan de “goede” kant van de evenaar!)...”: met deze woorden begon ik mijn vorige “Van de Voorzitter”. Inmiddels nadert de zon haar keerpunt aan de andere kant van de evenaar, welk beeld ik wil gebruiken om U ook een ander “keerpunt” te melden: de dagen van mijn voorzitterschap zijn geteld en de volgende “van de Voorzitter” mag U tegemoet zien van de hand van Uw nieuwe voorzitter, Ir Thomas Sleyfer. Van een “keerpunt” zal niet echt sprake zijn gezien het feit dat hij al vele jaren meedraait in het bestuur en daarin steeds een zeer deskundig steentje heeft bijgedragen. De “Vrienden” zijn bij hem in goede handen!

In mijn eerste “Van de Voorzitter” (maart 2002) schreef ik: “De gelijkenis tussen het menselijk organisme en een stad is eigenlijk heel opvallend: een stad moet ademen, moet gevoed worden, moet zijn afval kwijt, er zijn verkeersaders voor het noodzakelijke transport en ook hier gaan structuur en functie hand in hand. En ook een stad kan ziek zijn: er kunnen groeistoornissen optreden, zelfs tumorgroei (te hoge hoogbouw?), de vaten kunnen verstopt raken: een verkeersinfarct enz. enz... Met deze achtergrond wil ik mij inzetten om Groningen gezond te houden, een passende groei mogelijk te maken met respect voor structuren, die “Stad” gemaakt heeft tot wat het nu is.”

Het realiseren van deze doelstelling, is ons niet altijd gelukt. Niet alleen is er sprake van ongewenste hoogbouw, maar ook het Stadsbalkon kwam er ondanks

onze bezwaren. Het onaangename van tumoren is dat ze meestal op onverwachte plaatsen en onverwachte momenten plegen te verschijnen....

Gelukkig valt er ook veel goeds te melden als onze bijdrage aan de discussie over het Forum, het “Vriendendebat” ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan, over “Cultuurhistorie als inspiratiebron voor vernieuwende stedenbouw”, de fototentoonstelling en de vele discussie-avonden en excursies, waarmee U op de hoogte bleef van het wel en wee van onze Stad.

En inmiddels berijden we al weer enkele jaren de digitale snelweg, zelfs met een onlangs vernieuwde website (<http://www.vriendenstadgroningen.nl>). Ook schreef ik: “Willen de Vrienden echter kunnen doen wat we graag willen doen dan moeten ook de Vrienden gezond blijven. Dat betekent een stabiel donateurbestand, waarvan enige groei onze actieradius nog zou kunnen bevorderen.” Gelukkig zijn de Vrienden gezond, maar we kunnen nog gezonder, niet door, zoals thans de mode is, af te slanken maar te groeien. Daartoe een laatste oproep aan U mijnerzijds. Door gebruik te maken van het inlegvel in dit Vriendenbulletin slaat U vele vliegen in één klap: een origineel cadeau met de kerstdagen voor één van uw dierbaren, een mooi gevoel voor Uzelf en een voorzitter die tevreden afscheid neemt.

Moge ik eindigen met U met mijn beste wensen voor de komende dagen en het nieuwe jaar te doen toekomen en af te sluiten met de wens: Ut vivat, crescat floreatque “Groeninga”!

Paul Nieuwenhuis h.t. Voorzitter

Een bijzondere gevelsteen

De Stichting Vrienden van de Stad Groningen heeft de eigenaar van het pand Rodeweg 1, waarin het Mexicaans Eetcafé MAF is gevestigd, gewezen op de waarde van de gevelsteen in zijn gevel. Helaas is tijdens een onderhoudsbeurt van het pand enkele jaren geleden deze steen overgeschilderd met donkerbruine verf. Al veel voorbijgangers hebben ons de laatste jaren op deze wandaad gewezen. Waarschijnlijk was de eigenaar zich niet bewust van de zeldzaamheid en de waarde van deze gevelsteen, waarop onder de bruine verf een snikke (een trekschuit) staat afgebeeld, getrokken door een paard met ruiters en geladen met vaten. Op de oever groeit een drietal bomen. Op de steen staat te lezen “De Oude Snikstal” en het jaartal “1771”.

*Gevelsteen met snikke,
Rodeweg 1.
© Foto Edward Houting*

Het café op de hoek van de Korreweg en de Rodeweg lag ooit aan het Boterdiep. De steen herinnert aan de vroegere functie van het café, waar een stal was voor ‘snikkepaarden’, de paarden die de trekschuit moesten trekken. De trekschuit was tot aan de komst van de trein in de 19de eeuw het gangbare transportmiddel voor passagiers en vrachten: goedkoop en betrouwbaar. Via een netwerk van waterwegen (trekvaarten) was een groot deel van het land per trekschuit bereikbaar. De snikken voeren op vaste tijden. Na 1920 verdween de trekschuit uit de vrachtaart. Tegenwoordig vaart hij alleen nog als toeristische attractie.

De steen op de gevel van Rodeweg 1 is de enige steen in Groningen waarop een snikke staat afgebeeld. Zelfs in Amsterdam, waar 600 historische gevelstenen bewaard gebleven zijn, is geen steen met een snikke erop te vinden. Deze steen heeft daarom bijzonder veel waarde.¹⁾

De eigenaar van het café en dus ook van de gevelsteen is een bedrijf in de randstad. Hopelijk vindt de eigenaar de cultuurhistorische betekenis van deze gevelsteen zo belangrijk dat hij de steen in de oude staat laat herstellen.

1) Edward Houting, *Gevelstenen in Groningen*, 1997, p. 29, 30

Avondjes van inspraak

Zowel de wijk Lewenborg als de wijken de Hunze en van Starkenborgh worden geconfronteerd met planologische ingrepen. In Lewenborg gaat het om de bouw van een aantal scholen in de buurt van een vestiging van het Alfa College. En de groene kop van de Hunze moet plaats maken voor een urbane zone (het plan De Brugwachter). Laat de gemeente zich iets gelegen liggen aan de opvattingen van de burgers van deze wijken?

Lewenborg

Het oproer kraaide in 2006 toen de gemeente zijn plannen voor een concentratie van scholen naast het Alfa College aan de Kluiverboom – de ontsluitingsweg van Lewenborg op de oostelijke ringweg – presenteerde aan de bewoners van de wijk. Ze voelden zich overvallen, ze zagen hun omgeving aangetast door een nieuwe, forse

bebouwing, de sportvelden aan de rand van de wijk zouden verdwijnen en ze vreesden met grote vreze de komst van nieuwe horden van leerlingen.

Anderhalf jaar later op 24 oktober jl. wordt in de aula van het Alfa College aan meer dan honderd belangstellenden het concept stedenbouwkundig plan voor het gebied van de scholenbouw gepresenteerd. Daarmee start de fase van de inspraak. Behandeling van het plan in de gemeenteraad is voorzien tegen de zomer van 2008.

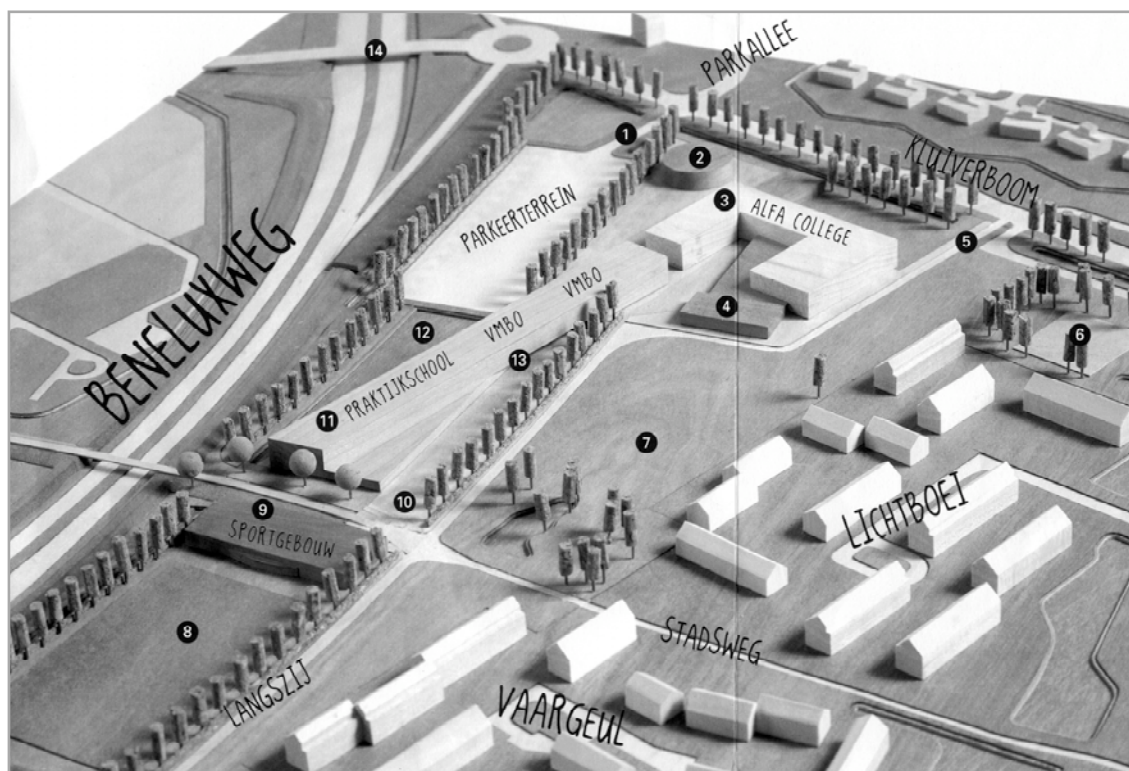
In grote trekken komt het concept hierop neer. In het verlengde van de westelijke vleugel van het Alfa College wordt een langgerekt schoolgebouw neergezet dat in drieën wordt gedeeld en huisvesting zal bieden aan twee vmbo-instellingen en een praktijkschool.

Tussen Alfa College en de Beneluxweg (de oostelijke ringweg) komt een vestiging van het Noorderpoortcollege en een parkeerterrein voor zo'n drie à vierhonderd auto's. De voetbalvelden worden in zuidelijke richting opgeschoven. En het parkgebied wordt nog iets vergroot zodat een buffer van meer dan honderd meter ontstaat tussen de nieuwe schoolgebouwen en de woningen aan de rand van de wijk.

Waarom deze scholenconcentratie?

De gemeente wil de positie van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (vmbo) versterken. De

Het gebied bij de Beneluxweg met de scholenconcentratie

vmbo-scholen blijken bij de schoolkeuze na de basisschool bij de leerlingen niet in trek. Bij de overstap van vmbo naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) verdwijnen nogal wat leerlingen uit het onderwijs die nog geen startkwalificatie voor de arbeidsmarkt in hun bezit hebben. Ook de uitval in het mbo is aanzienlijk. Kortom de aansluiting van het vmbo op het mbo is problematisch. De verwachting is nu dat het vmbo als perspectiefrijker wordt beleefd en de aansluiting met het mbo zal verbeteren als vmbo en mbo qua huisvesting worden geconcentreerd en vervolgens ook meer geïntegreerd zullen raken. Deze visie ligt ten grondslag aan het huisvestingsplan van de gemeente. Zowel aan de westkant als aan de oostkant van de stad zijn scholenconcentraties gedacht en wel aan de Admiraal de Ruijterweg en de Kluiverboom. Bij deze concentratie is zowel het openbaar als het bijzonder onderwijs betrokken.

De receptie van het stedenbouwkundig plan op 24 oktober.

Het college van B en W heeft –mede na aandrang vanuit de gemeenteraad– lering getrokken uit de nogal onverhoedse presentatie van de plannen in 2006. Vertegenwoordigers van de scholen, de wijkbewonersorganisatie (in Lewenborg de “Scheepsraad” geheten), de FC Lewenborg en het actiecomité “Verscholengemeenschap” zijn uitgenodigd om met de stedenbouwkundig ambtenaar een plan te ontwikkelen. Ter vergadering licht de ambtenaar toe hoe hij zijn best heeft gedaan de verlangens van de diverse belanghebbenden in het plan recht te doen. De aanpak blijkt niet zonder resultaat. Drie van de vier vertegenwoordigende partijen zeggen in meer of mindere mate tevreden te zijn. Alleen de vertegenwoordiger van het actiecomité is mordicus tegen. Zijn pijlen zijn gericht op de scholenconcentratie. Z’n opstelling jegens de scholierenpopulatie is enigszins dubbelhartig. Enerzijds is hij met het lot van de scholier begaan. Hij moet niet uitgeleverd aan zo’n grote scholenconcentratie, zo’n visie is achterhaald. En z’n gezondheid zal lijden onder het fijnstof dat door de nabijgelegen oostelijke ringweg wordt geproduceerd. Sinds minister Cramer heeft gesproken over de noodzakelijke afstand tussen school en verkeersweg waart het fijnstofspook kennelijk ook door Groningen, hoezeer de luchtkwaliteit door zijn burgers wordt gezien als een van de sterke punten van de stad. Anderzijds schildert de man van het Actiecomité, daarin bijgevallen door andere sprekers, de scholieren af als een onprettig gezelschap

dat je vooral niet in je wijk moet hebben. Drugs, dealers, vervuiling, vandalisme en messentrekkerij vergezellen deze lieden namelijk. Kortom, in de zaal leeft de angst voor een niet te beteugelen overlast.

Met de introductie van het stedenbouwkundig plan en de bijdragen van de sprekers is de avond dan al vrij ver gevorderd. De voorzitter maant de vergadering herhaaldelijk het tijdstip van half elf in de gaten te houden want dan moeten naar zijn opvatting de werkenden te bedde. De ambtenaar verkeer, de ambtenaar milieu en de ambtenaar procedure reageren vervolgens op de kritische opmerkingen over de fietsdrukte op de Stadsweg, de rotonde in de Kluiverboom en de overlast van de verlichting van de voetbalvelden. Uit de antwoorden blijkt dat de ambtenaren hun vakliteratuur ijverig geraadpleegd hebben en erop hebben gelet dat de rijksnormen niet worden overschreden zoals bij het fijnstof. Het kernbezwaar van de avond wordt echter door de voorzitter gemeden: de gevolgen van de leerlingconcentratie. Waarom? Is er geen ambtenaar die hierover gaat? Weliswaar komt er nog een schriftelijke reactie van de gemeente maar dergelijke reacties zijn met name passend voor concrete en zakelijke bezwaren. Over de gevolgen van de scholenconcentratie wordt door de sprekers nogal ongearticuleerd en emotioneel gesproken. In zo’n situatie moet er met elkaar over worden gepraat. Geven de huidige 2300 leerlingen van het Alfa college soms overlast in de wijk? Waaruit bestaat die overlast dan precies? Zo nee, verandert het beeld met de komst van de andere scholen? Zakelijke vragen, waardoor de betrokkenen het eventuele probleem in zijn reële proporties gaan zien. Dan kan ook gepraat over de vraag of en zo ja wat er door wie aan gedaan kan worden.

Draagvlak

Is de gemeente er in geslaagd voor de plannen in de wijk draagvlak te creëren? In ieder geval heeft het overleg van belanghebbenden en gemeente goed gewerkt. Dat de stedenbouwkundig ambtenaar enkele concrete punten in het plan weet aan te wijzen die een antwoord zijn op door de wijkbewoners geventileerde verlangens zal voor de acceptatie van de plannen zeker helpen. Zoals het ook verstandig is dat hij zegt te beseffen hoe hard een omgevingsverandering tengevolge van een nieuwe bestemming bij bewoners kan aankomen. Het inspraakavondje zelf had meer aan draagvlak kunnen opleveren als de gemeente geprobeerd had het gesprek aan te gaan over het kernbezwaar van velen: de komst

van meer scholieren. Positief werkt tenslotte de opstelling van de aanwezige wethouder van Onderwijs uit. Ze verklaart afstand te hebben gehouden tot de plannenmakerij, waarbij diverse belanghebbenden waren

ren. De behoefte van de bewoners om mee te denken met de invulling van hun omgeving wordt vakkundig in de kiem gesmoord. De wethouder heeft het hun allemaal nog een keer uitgelegd.

Protest tegen bouw Brugwachter

Wethouder Frank de Vries reageert afhoudend op bezwaren buurtbewoners

*Krantenkop over
De Brugwachter*

betrokken. Want tenslotte zal het haar verantwoordelijkheid worden om de belangen die bij een dergelijk project een rol spelen, als lid van het college van B en W tegen elkaar af te wegen: een juist gevoel voor bestuurlijke verhoudingen.

De Hunze/van Starkenborg

Enkele keren hebben we in het Vriendenbulletin al geschreven over het project van De Brugwachter. Staan we in Lewenborg nog aan het begin van de formele inspraakprocedure, bij De Brugwachter is deze al achter de rug. Alleen, als de zaak van de Brugwachter begin september in de raadscommissie ruimtelijke ordening besproken wordt, krijgt de wethouder de wind van voren. De commissie vindt dat de wethouder de bewoners van de Hunze en van Starkenborg en de belanghebbenden van het naast de geplande woontoren gelegen Wessel Gansfortcollege niet goed is tegemoet getreden. Hij heeft niet overlegd, hij heeft de bewoners slechts geïnformeerd. De wethouder doet om de raadscommissie te gerieven op 17 oktober een nieuwe poging. Een beperkt gezelschap van wijkbewoners en schoolvertegenwoordigers krijgt een uitnodiging voor een nieuw gesprek. Wethouder de Vries laat zich vergezellen door een vertegenwoordiger van de woningcorporatie IN en JenR Vastgoed Ontwikkeling, de opdrachtgevers van het plan van de Brugwachter. De wethouder die in de raadscommissievergadering nog blijkt geeft van aarzelingen die ook hem bekropen toen hij het plan voor het eerst had gezien, getuigt nu van zijn grote liefde voor het project. De Brugwachter is inmiddels zijn love baby. De vertegenwoordiger van de opdrachtgever vertelt dat er al twee jaar op het plan is gezwoegd en het nu de hoogste tijd is om te gaan bouwen. Voor de insprekers wordt het een vruchteloze en vreugdeloze bijeenkomst. Hoewel de wethouder zijn definitieve oordeel nog zal meedelen bestaat er bij de betrokkenen niet het gevoel dat er ook maar iets van enige substantie zal verande-

Het verschil met het scholenplan Lewenborg

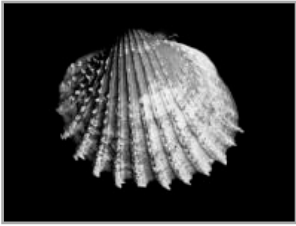
Waarom kan in Lewenborg de gemeente wel overleggen met de bewoners en in de Hunze en van Starkenborg niet? We kunnen dat slechts verklaren door de aanwezigheid van de commerciële opdrachtgever.

In Lewenborg zal het gaan om een scholenbouwproject gefinancierd door de gemeente zelf. Bij De Brugwachter is sprake van een commerciële opdrachtgever die al geïnvesteerd heeft in de aanschaf van de grond en de ontwikkeling van een stedenbouwkundig concept door een peperdure architect. Maar mag dat een reden zijn om zich zo inflexibel op te stellen? En mag dat met name de wethouder verhinderen om alle belangen, ook die van de omwonende burgers in aanmerking te nemen bij het beoordelen van het plan? Zijn positie wordt per slot ook bepaald door de rol die hij speelt bij het adviseren van Gedeputeerde Staten over de toepassing van artikel 19 lid 2 (het terzijde schuiven van het bestaande bestemmingsplan) bij planologische maatregelen als bijvoorbeeld dit project. Hij is de voorzitter van de subcommissie van de Provinciale Planologische Commissie die GS in dezen dient te adviseren. Dat schept verplichtingen. Je verliest je geloofwaardigheid als je je dan gedraagt als waterdrager van een projectontwikkelaar die persé het stedenbouwkundig plan in de door hem bepaalde vorm wil realiseren.

Hoe dan ook, in september heeft de raadscommissie ruimtelijke ordening de rol van onafhankelijke beoordelaar met verve gespeeld.

Waarom zouden de bewoners er niet op mogen rekenen dat zulks aanstands weer gebeurt als het plan weer in de raadscommissie komt?

Afscheid van het Natuurmuseum

*Gehoornde hartschelp.
Alle foto's:
het Natuurmuseum*

Dit wordt een treurig stukje. De brief van de Vrienden van de Stad Groningen over de sluiting van het Natuurmuseum heeft het College en de Raad niet op andere gedachten gebracht. Na 23 december 2007 gaat het Natuurmuseum, waaraan velen in Groningen bijzondere herinneringen hebben, voorgoed dicht na een bestaan van 75 jaar. De collecties gaan voor een deel in depot, een deel gaat naar de scholen, de programma's rond de collectie verdwijnen in de prullenbak, de leskisten en de educatieve programma's over natuur, milieu en gezondheid worden hopelijk hergebruikt, evenals de boeken uit de bibliotheek. Weer verdwijnt er een museum uit Groningen.

Waarom gaat het museum dicht?

Het standpunt van het College en de meerderheid in de raad werd de Vrienden nog eens uitgelegd in brieven van de fracties van de Partij van de Arbeid en Groen Links. Vanaf 2002 werd er gewerkt aan nieuw beleid. Het Natuurmuseum slaagde er niet het uitvoeringsplan, aangenomen in de raad in februari 2004, uit te voeren.¹⁾ Educatie werd toen het hoofddoel en de museale functie zou hieraan ondergeschikt worden. Er zou een decentrale en vraagge-richte aanpak komen.

De resultaten van dit nieuwe beleid waren echter onder de maat, volgens College en Raad. Slechts 15 % van de ongeveer 12.000 basisschoolleerlingen²⁾ maakte gebruik van de drie schooltuinen, één in Paddepoel, één in Helpman en één in Beijum. Het gebouw in de schooltuin in Paddepoel is afgekeurd. De kwaliteit van de leskisten is achteruit gehold en de gebruikscollectie van de scholen idem. De centrale museumlocatie trekt maar 15% van de leerlingen van basis- en voortgezet onderwijs en andere opleidingen. De museale functie

stond de natuur- en milieueducatie in de weg. Het Natuurmuseum past niet meer in het beleid, en is bovendien te duur!

Waarom bezoeken zo weinig schoolklassen het museum en de schooltuinen?

Ook met het oog op de toekomst is het goed te kijken waarom het schoolbezoek aan het museum en de tuinen zo gering is. Opvallend is dat de scholen het kleinste aandeel van de bezoekers van het Natuurmuseum vormen. Tot 29 oktober waren er in het afgelopen jaar 20.005 bezoekers in het Natuurmuseum. Het aantal bezoekers dat in schoolverband kwam was ongeveer 4.100. Dat zijn in het totaal ongeveer 160 klassen, gemiddeld ongeveer vijf per week. Dat is ongeveer 15% van alle leerlingen van basisscholen en alle opleidingen voor voortgezet onderwijs, VMBO's en MBO's samen.³⁾

Daarnaast kwamen er wel veel andere bezoekers naar het museum. Hoewel de museumfunctie van het Natuurmuseum minder belangrijk was geworden, kwamen er ongeveer 16.000 bezoekers het afgelopen jaar (voor 29 oktober) niet in schoolverband. Daaruit blijkt dat er zeker belangstelling voor het museum is, al is het bezoekersaantal minder hoog dan voor 2002.⁴⁾ In 2005 werd het museum verbouwd. Er kwamen toen maar 15.000 bezoekers (inclusief het bezoek van schoolklassen). Daarna vertoont het bezoekersaantal een stijgende lijn. Gemiddeld ligt het aantal bezoekers van het Natuurmuseum boven het aantal bezoekers van het Scheepvaartmuseum, behalve in 2005.⁵⁾

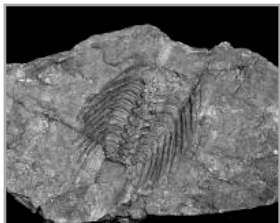
Waarom komen er zo weinig klassen/scholen? Waarom komen sommige scholen wel en andere niet? Dat er niet meer klassen

Otter

Das

Trilobiet

kwamen, ligt niet aan de ruimte en aan de beschikbaarheid van de medewerkers in het museum. Er konden veel meer klassen per dag/week in het Natuurmuseum bediend worden, zeker het dubbele aantal. Kennelijk is het voor veel scholen bezwaarlijk het museum te bezoeken. Ligt het aan de programma's? Op de website van het Natuurmuseum (www.natuurmuseum.nl) staan voor leerlingen van het basis- en middelbaar en voortgezet onderwijs een aantal aantrekkelijke programma's, die gebruik maken van de museumcollectie. Ook een bezwaar van de scholen kan zijn dat de programma's voor milieu- en natuureducatie te veel lestijd kosten. Een ander probleem kan zijn het vervoer van de kinderen van de basisschool vanuit een buitenwijk naar het museum. Was het te duur om busvervoer te organiseren?

Steenmarter

Ook het geringe bezoek aan de schooltuinen is een probleem. Hoe komt het dat zo weinig leerlingen van de basisschool, slechts 15 %, de schooltuinen bezoeken? Een reden kan zijn dat de kinderen uit de binnenstad te ver weg wonen van de schooltuinen die zich in de buitenwijken bevinden. En niet in alle buitenwijken is een schooltuin. In Groningen worden kinderen niet met een bus naar de tuinen in de buitenwijken gebracht zoals bijvoorbeeld in Amsterdam gebeurt. Een mogelijke oplossing is busvervoer tussen school en schooltuin, een andere oplossing is de tuinen dichterbij de scholen brengen, zodat alle klassen lopend naar de schooltuin kunnen gaan.

Het toekomstig beleid

Hoe wordt het toekomstig beleid vormgegeven? Daar wordt nog over nagedacht. Voor het eind van het jaar hoopt het gemeentebestuur een besluit te nemen over een plan waardoor zeker 60% van de leerlingen van de basisschool gebruik zal maken van de schooltuinen. De Natuur- en milieueducatie zal nu op school en in de schooltuinen plaats vinden. Er komen schoolcollecties samengesteld uit de collectie van het Natuurmuseum. Er komen tentoonstellingen op het gebied van basisecologie, milieubewustzijn, duurzaamheid, landschap en cultuurhistorie op locaties in de buurt. Het beleid moet decentraal zijn, vraaggericht, en men moet samenwerken met andere natuur- en milieuorganisaties. Hoe men

het gestelde doel wil bereiken is nog niet bekend. Het Natuurmuseum is namelijk afgeschaft voordat er een plan van uitvoering voor de vernieuwde natuur- en milieu-educatie beschikbaar was. Het nieuwe beleid zal in ieder geval goedkoper zijn.

Vast staat dat het bezoekerscentrum in Beijum, een dependance van het Natuurmuseum, wordt herbouwd. Ook staat vast dat de schooltuinen blijven bestaan. Bovendien zullen de kinderboerderijen en het Stadspark een rol krijgen bij de milieu- en natuureducatie. Er komt een nieuwe schooltuin in Vinkhuizen. In Paddepoel zal het gebouw in de tuin vernieuwd worden. Ook zullen in de binnenstad in de buurt van de scholen schooltuinen worden aangelegd. Het streven blijft dat kinderen het hele jaar door in de tuinen kunnen komen, meermalen per jaar.

Met de groene organisaties in de stad gaat de gemeente in overleg over een duurzaamheidscentrum in het centrum van Groningen. Dit moet het loket worden waar adviezen over duurzaamheid worden verstrekt.⁶⁾ De vraag is trouwens of er niet in elke wijk een duurzaamheidscentrum moet komen.

Het is jammer dat de voorstellen vanuit verschillende organisaties om het duurzaamheidscentrum in de binnenstad te combineren met een vernieuwd en modern museum voor natuur en milieu niet zijn overgenomen door de gemeente Groningen. Voor het Natuurmuseum gaan in de duurzaamste stad van Nederland binnenkort de spaarlampen uit.

Wubbo Ockelsprijs

Noten:

- 1) Rapportage externe evaluatie Natuurmuseum; website Gemeente Groningen: www.groningen.nl
- 2) Statistisch Jaarboek Gemeente Groningen, 2006
- 3) Idem, 2006
- 4) Idem, 2003
- 5) Idem, 2006
- 6) Scholen en clubs vullen gat van Natuurmuseum, Dagblad van het Noorden, 13 oktober 2007

Bronnen:

- Statistisch Jaarboek Gemeente Groningen, 2003
 Statistisch Jaarboek Gemeente Groningen, 2006
 Rapportage externe evaluatie Natuurmuseum; website Gemeente Groningen: www.groningen.nl
 Website van het Natuurmuseum: www.natuurmuseum.nl
 Brief van de Fractie van de Partij van de Arbeid aan de Stichting Vrienden van de Stad Groningen, 15 september 2007
 Brief van Groen Links aan de Stichting Vrienden van de Stad Groningen, 25 september 2007
 Scholen en clubs vullen gat van Natuurmuseum, Dagblad van het Noorden, 13 oktober 2007

THOMAS SLEYFER

Bericht uit 1652 (2)

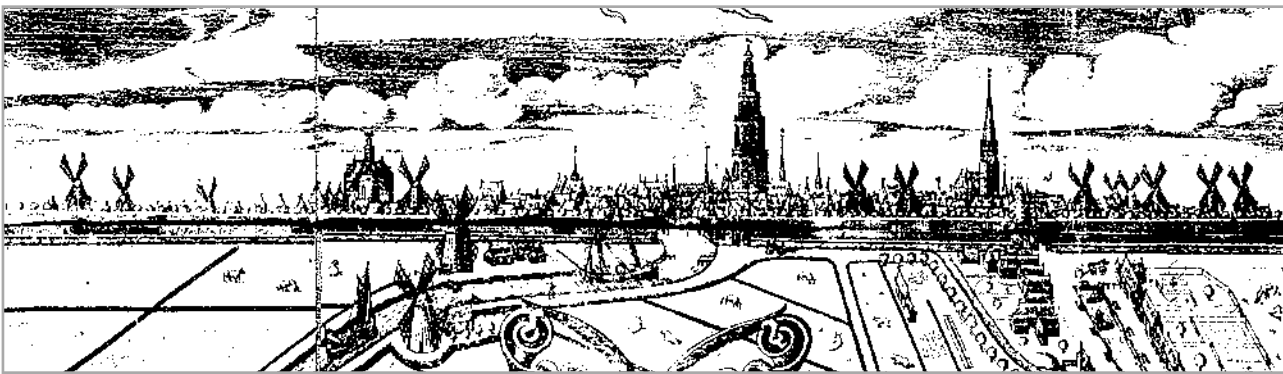
In het vorige nummer hebt u kennis kunnen maken met het eerste deel van het Gildereglement voor molenaars, zoals dat in Groningen gold in 1652. Hieronder volgt het vervolg. In dit gedeelte kunt u zien dat er vrij strenge beschermende regels waren voor de molenaars en hun vak. Ook kunt u zien dat het sociale aspect een belangrijke rol speelde, met name in relatie tot de voorschriften wat te doen bij overlijden. Overigens, kijk eens goed naar de boeteregelingen, vooral waar de boete naar toe ging. Het gilde zelf, de stad en de armen waren de doelgroepen!

Tenslotte vindt u nog enkele voorbeelden uit het Gildeboek (het boek waar besluiten e.d. van het gilde in werden geschreven).

Ik wens u ook nu weer veel leesplezier.

B. D. POPPEN

De Gilde-Rolle der Molenaers Gilde in de stad Groningen van 1652

Gezicht op Groningen, kaart van Haubois

XX.

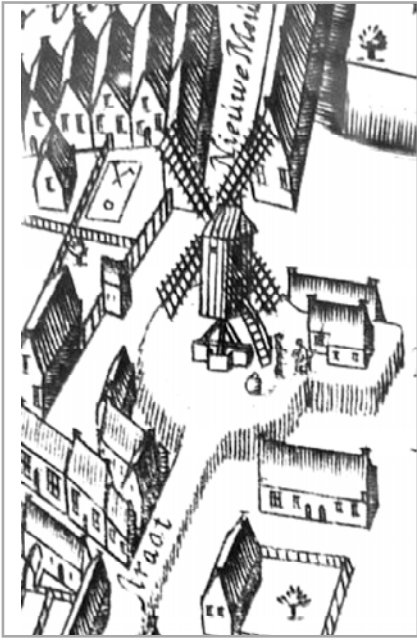
Geen Mullenauer ofte desselfs Knecht sal vermogen Backer ofte Brouwer helpen koren ofte molt sacken treden, van de Beune¹³ laten ofte eenige ander diensten doen bij ses Carol. gulden te breucke, te appliceren aen de Stadt, Olderman en Heuvelingen en d'Armen, ijder een darde part.

XXI.

De eene Gilde-Broeder sal den anderen geen werck mogen onttrecken onder wat praetext ofte schijn 't selve soude mogen wesen, bij poena negen Carol. gulden, t'appliceren als in voorgaende Articul geexpresseert is.

XXII.

Geen Mullenaers gesellen ofte andere personen, de Gilde niet hebbende, sullen mogen Meulens te koopen, timmeren ofte huijren, ofte sulcx doen laeten, om daer op te maelen, of te maelen laeten, bij poena van twintich guldens, vijftijn guldens ten profijt der Gilde, twee gulden tijt stuijver der Stadt, en twee gulden tijt stuijver aen Olderman en Heuvelingen te betalen.

In 1643 tekende Egbert Haubois een vogelvluchtk kaart van de stad Groningen. Op die kaart zijn alle dwiners getekend en hierop zijn 14 molens duidelijk te zien. Bovenstaande afbeelding toont de molen met het molenaarshuis en de sarrishut op de Drenckelaers dwiner.

XXIII.

Bij aldien een Gilde-Broeder sodanich Persoon als in voorsz. Articul geschreven is, op sijn Meule settede om te maelen, sal gehouden wesen daer voor de Gilde te voldoen ende betalen, bij kenninge van Olderman en Heuvelingen, ende de breucke

als in voorgaende Articul is uijtgedrukt.

XXIV.

Een Gilde-Broeder ofte Gilde-Suster stervende, ofte een Doode in huijs hebbende, sullen Olderman ende Heuvelingen op 't versoeck des Dooden vrienden de Gilde-Broeders, op dach van begrafenisse, door haer Gilde Bode dagen voor des Dooden deure, ende en sal een ijder Gilde-Broeder geven een stuijver voor d'Armen.

XXV.

Ider Gilde-Broeder niet komende voor ofte op de Klocken-slach aen des Dooden deure, die sal verbreecken vier Car. Gulden, een gulden aan de Stadt, twee gulden aen Olderman ende Heuvelingen, ende een gulden aen d'Armen te betalen.

XXVI.

Desgelijcx sullen de Gilde-Broeders te samen de Doode ten begrafenisse volgen, ende nae de begraevinge oock verluijden, ende die niet luijden kan, sal een ander in sijn plaetse stellen ende blijven bij de Tooren tot dat het luijden gedaen is, ten zij bij consent des Oldermans ofte Heuvelingen, bij poena van vijftijn stuijvers tot profijt der Gilde.

XXVII.

De Olderman ende Heuvelingen sullen naest des Dooden Vrunden gaen, ende

soo eenick Gilde-Broeder totte Doode met als vrient in huijs gebeden, voor den Olderman ende Heuvelingen inginge, sal verbeuren twee gulden, die helfte voor den Olderman ende Heuvelingen ende de helfte voor de Armen.

XXVIII

Olderman en Heuvelingen sullen door haer Gilde-Bode den breuck-achtigen, de breucken mogen afhaelen, ende in cas van weijgeringe, daervoor penden laten.

Approbata in den Raadt
Groningae Jovis ut supra
Coll. accordat.
Dr. P. Tettema Secret.

Jan Claessen als Olderman.
Tonnis Pieters Olste Hovelinck.
Jacob Thijs Jongste Hovelinck.
Olderman en Hovelingen in der tijdt.

Het Gildeboek

In het gildeboek moeten vervolgens eveneens alle besluiten worden opgeschreven die door het bestuur van de stad worden genomen en betrekking hebben op de molenaars:

“sullende dese Resolutie aldus in der Molenaeren Gilde-boeck van woorde tot woorde worden geïnsereert¹⁴ om sich daer nae stricktelyck te moeten reguleren.”

Enige voorbeelden van deze resoluties zijn:

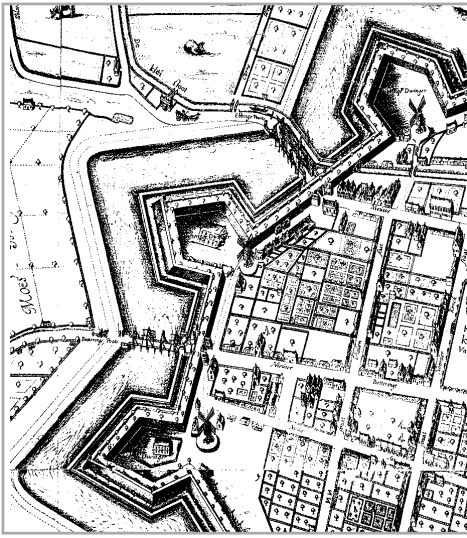
“het versochte recht van Borgerschap voor haer ende haere kinderen”,

welke op 25 februari 1658 wordt ingediend.

Het verzoek wordt toegestaan, mits het bedrag van vijfhonderd Carolus gulden wordt betaald.

En op 17 januari 1682 is te lezen:

”De H. Heeren Borgemeesteren ende Raadt: Hebben bij occasie van den Eedt bij de Molenaers knechts tegens de frauden gedaen, goetgevonden ende geresolveert dat de respective Molenaers deser Stadt sich voortaan van geen Knechts op de Meulens sullen moogen laeten bedie-

Noorderbinnensingel,
Kaart van Haubois

nen, onder de sestijn Jaeren oudt, veelweinig deselve in 't Gerichte Jaerlijx praesenteeren om den behoorlijcken Eedt te doen.”

Op 11 april 1695 wordt de klacht beschreven

“hoe dat sich eenige Gilde-Broeders alhier tot bederf van haer Gilde tegens de welmeininge van 't 19. Articul van haer Gilde-Rolle derfden onderstaen om het Graen voor minder

Prijs te maelen als deselve over de vijftigh Jaren herwaerts gewoonlijk waeren geweest te doen.”

De molenaars worden gemaand zich aan de afgesproken prijs te houden.

Een opmerkelijk en curieus feit is in het volgende, op 8 maart 1703 neergeschreven bericht te lezen:

“Vertonen U.Ed.Moog. met onderdanig respect de Olderman en Heuvelingen van de Molenaers-Gilde, hoe dat door 't versterff van Evert Gerrits alhier maer een Persoon is onder de Timmerlieden-Gilde dewelke het Molen-maken verstaat, vermits nu deselve noch daer en boven tijdlijx te Lande arbeijdet, So is 't

onmogelijk dat Remonstranten alte-samen van hem kunnen worden gedient, maer moeten somtijds een halff Jaer en langer wachten, egter alhier niemant dewelke niet onder de Timmerlieden Gilde is durft arbeijden uit vrese van moeite en ongelegenheijt van processen. Soo is Supplianten ootmoedigh versoeck dat U.Ed.Moog. haer gelieven te permitteren ende te autoriseren om andere vreemde

Molemakers na vereijsch van sake in haer werck te mogen emploijeren.”¹⁵

In de tijd van de Bataafse republiek werden de gilden opgeheven. Het artikel 53 der Staatsregeling van 1798 vermeldt daarover het volgende:

“Bij de aanneming der Staatsregeling, worden vervallen verklaard alle Gilden, Corporatien of Broederschappen van Weeringen, Ambagten of Fabrieken.”

En door dat besluit werd, na ruim drie eeuwen daarin door het gildesysteem beperkt te zijn, het voor elke burger mogelijk een eigen bedrijf te beginnen.

Uithuizen, 30 maart 2006

Gebruikte bronnen en literatuur

RHC Groninger Archieven
Groninger Museum voor Stad en Lande
De Groningse Gilden. 1967

M. Beekhuis
De Gilden
Groninger Volksalmanak 1841, 1842, 1843

P. J. Blok
Raad en gilden te Groningen
Groninger Volksalmanak 1895

Joop van Campen
Het gilde van de goud- en zilversmeden.
Met uitgebreide literatuuropgave
<http://www.ngvgroningen.nl>

Noten

13. Beune - zolder.

14. Geïnsereert - plaats geven, invoegen.

15. Resoluties van de raad van de stad Groningen, tg.nr. 740.

Noorderbinnensingel

Mulder, de winkel met de leukste feestartikelen

Gedempte Zuiderdiep 47

THEATER-schmink, TONEEL-stuk, CARNAVALS-kleding, PARTY-shop, KADO-shop en FEEST-artikelen staat er op het fraaie driedimensionale uithangbord aan de gevel van Firma Mulder. Boven de etalage staat “De winkel met de leukste klanten”. In de etalage staan Sinterklaas en zwarte Pieten en een aantal witte Pietjes. Binnen is het een drukte van belang. Het maken van een afspraak met Thom Mulder is eindelijk gelukt, maar als je eenmaal binnen in gesprek met hem bent, rinkelt herhaaldelijk de telefoon, komt het personeel binnen om iets te vragen of blijkt de hulp van Thom in de winkel noodzakelijk (er is een cameraverbinding met de

winkel). Ook de politie komt even langs om te waarschuwen tegen de verkoop van bepaalde net echte neppistolen.

Met Thom kwam er weer een Mulder aan het Gedempte Zuiderdiep 47, waar al sinds 1914 de Firma Mulder feestartikelen verkoopt. Samen met Ingrid Rommens heeft Thom Mulder de winkel overgenomen van de vorige eigenaar de heer Makken. Deze had de winkel van de tweede generatie Mulder overgenomen in het begin van de jaren '80. Thom Mulder is geen familie van de familie

Mulder die vroeger deze zaak bezat. Voordat Thom Mulder de Winkel Mulder overnam, was hij gymnastiekleraar op het Wessel Gansfort College. Daarna deed hij ervaring op met werk in de sociale sfeer, onder andere bij het Centraal Orgaan Asielzoekers (COA). Daar vond in 2003 inkrimping plaats. Zijn partner Ingrid zocht toen ook ander werk (ze had een leidinggevende functie bij de kinderopvang). Samen fantaseerden ze over het beginnen van een bedrijf. Toen Thom een keer als Dorus (Tom Manders) moest optreden met het smartlappenkoor Eelsk had hij een bolhoed, bril en snorretje nodig uit de feestartikelenwinkel Mulder. Toen is het besluit genomen. Hij is een half jaar lang ingewerkt door de heer Makken.

Het ontstaan van de zaak

De eerste Mulder is deze zaak in 1914 begonnen als uitgever van toneelstukken, voordrachten en versbundels in Groninger dialect. Thom laat drukwerk van vroeger zien, een stukje getiteld “Een vrolijke kennismaking”. Het is een zangduet voor heer en dame, op populaire melodieën door Dumas.

De uitgever wordt uitgebreid vermeld: Uitgave Fa. F. Mulder – Ged. Zuiderdiep 47 – Groningen.

Speciaal adres voor alle soorten Feesten en Bruiloftsartikelen – Magazijn van alle voorkomende Costumes voor Toneel, Balmasqué en Optochten. Uitgever van het Toneelfonds “De Noordstar”. Er wordt geen jaartal bij vermeld, maar gezien de spelling is het stukje van voor 1955.

Het stukje begint aldus:

Zij komt op, gevolgd door hem.

Zij.

(Melodie: "Zie ginds komt de stoomboot")

Mijnheer, waarom loopt U steeds achter mij aan?

Dit hindert mij vrees'lijk dus laat mij nu gaan.

Hij.

Ik vraag om excuus...Het was niet kwaad bedoeld.

Doch U interesseert mij, 'k hoop dat u het voelt.

Zij. ("Wie in Januari geboren is")

Wat geeft het of ik u intresseer, mijnheer?

Ga heen en toon U een man van eer, mijnheer.

Enzovoort. Uiteindelijk, na veel heen-en-weer-gezing gaat het duo toch samen op stap, zoals te verwachten was.

Bij de toneelstukken hoorde toneelkleding. Op een gegeven moment werkten zes naaisters voor de heer Mulder om de toneelkleding te maken. Er werd ook Sinterklaaskleding gemaakt. Er werd schmink verkocht en pruiken. Van het een kwam het ander. Zo ontstond geleidelijk vanuit een drukkerij van toneelstukken en gelegenheidsversjes een feestartikelenwinkel, waarvan de feest- en verkleedkleding op de eerste verdieping nog steeds een belangrijk artikel is. De uitgeverij is in het begin van de jaren '90 verkocht aan uitgeverij Vink in Alkmaar.

Slechts één boekje van vroeger is nog in de winkel te koop: het Grunneger Zangboekje.¹⁾ Citaat uit het Veurwoord van de 1e druk: "Dit binnen aalmaal laiden om te zingen. Verschaaiden binnen bie ale Grunnegers bekend. Van de mainsten is de muziek te vinden in Oude en Nieuwe Groninger liederen opgetekend, verzameld en van enkele aantekeningen voorzien door P. Groen..."

Een voorbeeld van een liedje uit dit boekje:

Het wiegeliedje 'Suze Naanje...'

*Suze Naanje, ik waige die;
Was toe groter, din sluig ik die;
Moar doe bist nog aal te klaain;
'k Mout die moar wat deur de vingers*

zain.

De voorzetting van de winkel

Zoals gezegd, het is druk in de winkel. Er lijkt niet veel veranderd. De feesten zijn immers elk jaar dezelfde: Sinterklaas, kerst, carnaval, koninginnedag, de internationale voetbalcompetities met het bijbehorende oranjegevoel, en het hele jaar door de themafeesten en verjaardagen. Er wordt wat afgefeest in Groningen. Opvallend was wel dat Mulder veel aandacht aan Halloween besteedde, een feest, dat nog niet zo bekend is in Nederland. In de etalage was het Halloweenfeest uitgebeeld: griezelen met veel bloed, heksen en vleermuizen.

Er is een groot assortiment aan feestartikelen: een confettikanon, ballonnen, feest- en verkleedkleden, hoeden, petten en helmen, pruiken, baarden en brillen of brilletjes, dierenpakken en engelenvleugels. Verder kun je bij Mulder ook fopartikelen krijgen voor Sinterklaas-surprises. Er zijn verrassingen op gebied van leeftijd, zoals grappen over Abraham en Sara (of tape met leeftijd: 21 and very dangerous), sex (een piemelmeter), poep (nepdrollen), bangmakerij (grote spinnen, bebloede handen en voeten, doodshoofden). Aardige cadeautjes met opschriften als 'Voor de beste meester' of 'For the best Mom' zijn er ook.

Het Oranjegevoel kun je uitdrukken door leeuwenpakken (€ 150,-), stadionfakkels, overhemden, tuinbroeken, bondscoachjassen, t-shirts, pruiken, schmink, petten en hoeden. Veel van deze artikelen staan vermeld op de website: firm@mulderfeestartikelen.nl.

Het is duidelijk dat de Firma Mulder-Feestartikelen zoals vanouds een belangrijke bijdrage blijft leveren aan de feestvreugde in de stad Groningen.

1) Oetgegeven in opdracht van de Aalgemaine Verainen Grunnen, 2e verbeterde druk; z.j.; Uitgave firma F. Mulder, Ged. Zuiderdiep 47, Groningen; Toneelfonds "De Noordstar".

K. ter Laan, de auteur van het Nieuw Groninger Woordenboek, wordt onder het voorwoord bij de tweede druk genoemd als bestuurslid van Aalgemaine Verainen Grunnen.

Hervonden Stad

De jaarboeken van de reeks Hervonden Stad bevatten jaarverslagen van archeologie, bouwhistorie en restauraties. Wegens omstandigheden kon het jaarverslag Archeologie dit jaar niet worden opgenomen in *Hervonden Stad 12* (2007).

In het voorgaande jaar (2006) hebben ongeveer tweehonderd panden een zogenaamde voorbescherming gekregen omdat ze op de conceptlijst zijn geplaatst om aangewezen te worden als Gemeentelijk Monument. Voor veel panden kwam deze voorbescherming op tijd maar soms net te laat omdat de sloopaanvraag eerder was ingediend. Nog steeds worden boerderijen gesloopt of verdwijnt de agrarische functie om plaats te maken voor een nieuwe. Deze functiewijziging gaat dan weer gepaard met een verbouwing waarbij cultuurhistorische waarden verdwijnen. Dankzij onderzoek en documentatie worden deze waarden vastgelegd.

Er wordt in dit twaalfde jaarboek uitgebreid geschreven over een grote diversiteit aan sporen: haardplaatsen, vensterhoogtes, oud metselwerk, kanonskogelinslagen, evenals een papierverzameling in plafondbalken, een schilderij en het Groninger landschap. Maar niet alleen deze sporen zijn divers, ook de acht 'losse' artikelen.

Historische ontdekkingen

* Taco Tel, Frank van der Waarde en Marcel Verkerk, *Jaarverslag Bouwhistorie in 2006*. In het afgelopen jaar is relatief veel aandacht besteed aan de panden Gelkingestraat 46 en 48. Al decennia lang heeft dit conglomeraat van oude bouwdelen de bijzondere belangstelling van bouwhistorici en iedere gelegenheid werd dan ook aangegrepen om onderzoek te doen. De verwachtingen waren hoog gespannen. Hierbij het verhaal van circa achthonderd jaar bouwen waarbij perioden van opbouw werden afgewisseld door gehele of gedeeltelijke afbraak. De vondst van metselwerk uit de 13e eeuw zorgt voor (nog) meer kennis van de bouwgeschiedenis van dit huis en geeft inzicht in de ontwikkeling van het gebruik van baksteen. De ontdekking van een moer- en kinderbintenconstructie is ook van groot belang voor de kennis van de historische constructie.

* Joris van Haaften en Berend Raangs, *Jaarverslag Restauraties in 2006*. In dit jaarverslag leest u over restauraties van pleisterwerk in de Martinikerk en de Der Aa-kerk, de revitalisering van historische ruimten en gebouwen zoals de transformatie van het interieur van de Remonstrantse kerk, de ombouw van buitenruimte naar binnenruimte van de binnenplaats van het Provinciehuis en de transformatie van het voormalige ontvangerhuis in de Oude Boteringestraat tot sociëteit. Tot slot zijn de altijd meer en minder ingrijpende instandhoudingkwesities opgeschreven.

Overige artikelen

* De digitale kaart van Actueel Hooftbestand Nederland (AHN), oude kaarten en turend rondfietsen door het Groninger landschap zorgden voor enkele

Gelkingestraat 46 (links) en 48 na restauratie

verschijnselen in de buurt van Dorkwerd die de auteur nog niet eerder had ontdekt. In **Dokteren aan het Peizerdiep** vertelt Jan van den Broek over kronkels, verbindingen en zijtakken in de belangrijkste waterlopen rondom de stad: de Drentse A en het Eelder- en Peizerdiep.

* Een temidden van slib en fietsen uit de rivier A gehaalde kei riep de vraag op aan welke kant van de stadse verdedigingswerken deze was gebruikt als er mee is geschoten. Het zou ook de kogel kunnen zijn waarvan in oude inventarisboeken van het Gronings Museum staat dat er een kogel in het depot wordt vermist. Eén ding is zeker: de kogel is niet **Uit de lucht komen vallen**, blijkt uit het artikel van Harry Huisman en Gert Kortekaas.

* Lange tijd was het restaureren van schilderijen en beschilderingen omgeven met veel geheimzinnigheid. Gebruikelijk was dat de kunst van het restaureren van generatie op generatie of van meester op gezelschap werd doorgegeven zonder dat daar iets van in de openbaarheid kwam. Sommige restauratoren werken nog steeds in deze traditie vertelt Joris van Haaften in **Hoedt u voor restauratoren**. Bij de restauratie van veertien secco's in het hoogkoor van de Martinikerk is met deze traditie duidelijk gebroken.

* Katharina Müller en Hans van Gangelen beschrijven in **Glas onder de loep** een onderzoek dat betrekking had op 333 objecten van kleurloos glas, afkomstig uit Duitsland, Oostenrijk, Hongarije, Tsjechië en Nederland die dateren uit de 13e tot en met 17e eeuw. De Groninger glasvondsten waren als enige Nederlandse vertegenwoordigd. Aan de chemische samenstelling van de groep onderzochte Groninger glas-

vondsten uit het einde van de 17e eeuw is een fundamenteel nieuwe technologische ontwikkeling qua glasfabricage te herkennen, waarvan de oorsprong slechts enkele jaren daarvoor in Engeland is te plaatsen.

* Een aantal afgebeelde huizen op **Een schilderij uit 1762 van H. van Teggel**, een artikel van Taco Tel, wordt nader bekeken en vergeleken met de huidige situatie. Door in te zoomen op

deze panden wordt niet alleen de kennis vergroot maar ook meer inzicht verkregen in de mate van de betrouwbaarheid van het schilderij. De detailrijkdom maakt het schilderij boeiend maar dat geldt ook voor de gedetailleerde weergave.

* De belangrijkste doelen van een deurlijst zijn het accentueren van de doorgang en het afdekken van de bouwnaad tussen het muurwerk en het houten deurkozijn. In de loop van de tijd is de lijst duidelijk aan modeverschijnselen onderhevig geweest.

In **depot-uit depot** vermeldt Aletta Bastmeijer dat in de periode waarin de Jugendstil veel invloed heeft op het bouwen in de stad Groningen, er steeds meer nadruk wordt gelegd op het decoratieve aspect van deurlijsten. Een vereenvoudiging vindt plaats bij de introductie van de Bruynzeeldeur.

* Van de decoraties, die eens de grote bovenzaal van het Concerthuis sierden, was tijdens het bouwhistorisch onderzoek vrijwel niets meer terug te vinden. Van de inrichting van deze zaal waren wel foto's aanwezig in de Groninger Archieven. Het grote zalencomplex en de bijzondere decoraties werden zo bijzonder geacht dat nader onderzoek gerechtvaardigd leek, temeer daar feitelijk niets bekend was over de bouw van dit immense complex midden in de stad. Slechts in een advertentie in de Groninger Courant van 6 februari 1809 valt te lezen dat er een benefietconcert wordt gehouden in **Een nieuw gebouwde Concertzaal in de Poelestraat**. (een artikel van Wija Friso)

* Het orgel van de kerk in Noorddijk is bijna 150 jaar oud en van onbetwistbare kwaliteit, zoals alle Petrus van Oeckelen-orgels. Maar slijtage en verzakking in de orgelgalerij, en daarmee de orgelkas, was niet te voorkomen. Om de middentoren van het orgel te kunnen plaatsen, is een rechthoek uit het plafond gezaagd. In **De restauratie van het orgel in de kerk van Noorddijk** beschrijft Harry de Olde het rechtzetten van het orgelkas en het bijmaken van ontbrekende ornamenten. Met een toets bladgoud is de levendigheid visueel vergroot.

Hervonden Stad 12 (2007) is tot stand gekomen in samenwerking met de Gemeente Groningen en de Stichting Monumenten & Materiaal. Het jaarboek is geheel fullcolour en te verkrijgen bij de Stichting Monument & Materiaal en bij de boekhandel voor twaalf euro.

molen:
Papiervondst
Gelkingestraat 48,
gekleurde tekening,
vroeg 19de-eeuw

Geslaagde thema-avond

over tijdige(r) inspraak van belanghebbenden bij grote bouwprojecten

Buurt schrikt van Waterknoop

Niet gedacht dat 'onwaarschijnlijk futuristisch' appartementencomplex daadwerkelijk wordt gebouwd

"Bouw van torenflat ontmoet fel verzet", "VVD wil veel eerder stem in omvangrijke bouwplannen", "PvdA: stad moet Stadgers voortaan serieus nemen" (betreft zorgen over de inspraak in de stad), "Een foutje is zo gevonden", "Huizenbouw vertraagd door inspraak en regelgeving". Het waren dergelijke krantenkoppen, en de veelgehoorde verzuchting dat inspraak en bezwaar van belanghebbenden eigenlijk niet meer zijn dan een rituele dans omdat alles "toch al beslist is en vast ligt" die aanleiding gaven om dat onderwerp eens nader onder de loep te nemen.

Bij de voorbereiding van een thema-avond over dit onderwerp is gesproken met allerlei betrokken geledingen. Eigenlijk is iedereen wel vóór inspraak en inbreng van belanghebbenden in een veel eerder stadium van grote bouwplannen (slopen daaronder begrepen), maar blijken er tussen droom en daad toch wetten en bezwaren te liggen. Hoewel het met die wetten wel blijkt mee te vallen!

De op 13 november jl. in het HeerenHuis gehouden thema-avond was opgezet in twee gedeelten.

Vóór de pauze een terreinverkenning aan de hand van een korte introductie gevolgd door inleidingen van maximaal een kwartier van prof. dr. D.A. Lubach (hoogleraar bouwrecht aan de RUG) over het wettelijk kader van bouwplannen en inspraak/bezwaar, mw. Karin Sleeking (hoofd beleidsafdeling ruimte en wonen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten VNG) over stappen bij de besluitvorming aan de hand van enkele grote projecten, én de positie en verantwoordelijkheid van de bestuurders daarbij, en mr. B. Franssen (griffier van Leeuwarden), vooral over de positie van de gemeenteraad en een project in Leeuwarden waarbij wijkbewoners in een vroeg stadium worden betrokken bij de herziening van bestemmingsplannen.

Uitgenodigd waren alle Vrienden van de Stad Groningen, en verder alle leden van de gemeenteraad en via een artikel in De Gezinsbode en via GRAS allen die verder belangstellend waren.

Na de pauze werden er veel vragen op het panel afgevuurd en ontstond een levendige discussie. Daarbij bleek

van grote betrokkenheid bij allerlei vragenstellers, en de behoefte op constructieve wijze bij te dragen aan een plan- en besluitvorming waar zowel betrokken burgers als de planmakers elkaar in een vroegtijdig stadium zouden kunnen treffen. Een van de betrokken ambtenaren van de gemeente was zo vriendelijk om iets van de beleidsuitgangspunten van het College en van de Dienst RO/EZ en van de gang van zaken bij bepaalde projecten en daarbij ondervonden problemen uit de doeken te doen, zonder dat op concrete casus hoefde te worden ingegaan. Een van de aanwezige raadsleden schetste wat van de achtergronden waarmee rekening moet worden gehouden, en redenen waarom bij beleid dat een langdurige planning en uitvoering vergt, soms degenen die later instappen niet

meer opnieuw van voren af aan hun zegje kunnen doen.

Het in Leeuwarden gevoerde beleid bleek aan te slaan; na afloop meldden diverse personen zich bij mr. Franssen en werden er kaartjes uitgewisseld. En ook elders werd nog in groepjes druk nagepraat over wat aan de orde was geweest. Zodat iedereen van mening was een geslaagde avond te hebben bijgewoond, die tot verder nadenken aanleiding geeft. En mw. Sleeking zet de bevindingen van de avond op een website van de VNG, t.b.v. andere gemeenten.

Aldus was bereikt wat onze bedoeling was: eens de schijnwerper zetten op een onderwerp dat vaak tot veel emoties en frustraties leidt, en zoeken naar wegen om kou uit de lucht te halen en burgers te laten meedenken.

Komende activiteiten

Regionaal Historisch Centrum
Groninger
Archieven

Op bezoek bij de Groninger Archieven

Op woensdag **6 februari 2008** zijn onze donateurs welkom bij de Groninger Archieven.

We worden daar om 20.00 uur ontvangen door het Hoofd Publieksactiviteiten, mevr. L. van Keulen.
Er staat een kopje koffie klaar!

We krijgen een inleiding over de Groninger Archieven en bezoeken de studiezaal met een demonstratie van originele historische stukken en de gelegenheid achter de schermen te kijken (=bezoek depots).

Bij de gedemonstreerde historische stukken wordt het accent gelegd op stukken over het openbaar vervoer.

Voor ons lijkt dat interessant vanwege de plannen voor een tram en vernieuwd regionaal vervoer.

(Alléén voor donateurs. Inschrijving met antwoordstrook van bijgaand inlegvel.)